

ZUZANA MUCHOVÁ - DAXNEROVÁ

NORMÁLNĚ NENORMÁLNÍ LIDIČKY

**NORMÁLNĚ
NENORMÁLNÍ
LIDIČKY**

Zuzana Muchová-Daxnerová

1. NÁŠ SOUSED EMAN

Náš soused Eman

Soused Eman se přišel ze Slovenska. Zná spoustu Slováků, kteří u nás natrvalo zakotvili a všichni se naučili perfektně mluvit česky. Ne tak Eman. Ten mluví slovenštinou smíchanou se slezským nářečím a sem tam hodí české slovo. Když se napije, vypadá to, jako by si vymyslel svoji zvláštní řeč, a ten, kdo ho nezná, netuší, odkud vlastně ten člověk pochází. A to ještě ke všemu začne mluvit hodně nesouvisle, většinou o motorech, elektřině a podobných pěkných věcech.

Snaží se posluchači vysvětlovat všechny zádrhele, princip a funkci různých mechanismů, a jelikož mu dotyčný nerozumí, sám si taky odpovídá. Protože má ke skleničce velice blízko, obšťastňuje každého svou hatmatilkou neustále, a když není nikde žádný člověčí posluchač, spokojí se i s jiným živočichem, nejčastěji se v jeho blízkosti nachází pes. Nejednou jsem byla svědkem, jak se baví se stromem, tyčkou od plotu, či kandelábrem. Také jsem ho přistihla, jak se jednou zastavil na kus řeči u pasoucí se krávy na louce a vysvětloval jí cosi o funkci nějakého stroje.

Eman často chodí po okolí, hlavně na Slovensko, vypomáhat za úplatu různým lidem, ať už spravit traktor, či elektřinu, požezat dřevo a podobně. Kromě nějakých peněz si vždy přinese domů opici. Když

bylo před lety Česko a Slovensko oddělené celnicemi, v naší obci byly zrovna dvě. Ta menší kousek pod námi.

A tak Eman chodil k bratrům přes les, protože měl většinou na rameni motorovou pilu, anebo něco jiného a doklady s sebou nenosil.

Jednou šel známému pořezat dřevo, a když se vracel zmožený prací i odměnou pozdě večer domů, už byla tma jako v pytli. Jeho podroušený mozek už nepracoval tak, jak by měl, a tím pádem došlo k tomu, že si to místo přes les šinul po cestě, až se ocitnul celníkům přímo na ráně. Ti po něm chtěli samozřejmě doklady, a navíc si mysleli, že je to nějaký Ukrajinec, protože mu nerozuměli ani zblo.

Eman se rozčiloval, divoce rozkládal rukama a dožadoval se vstupu na českou půdu, což pochopili. Obzvlášť když z něho konečně vypadlo pár srozumitelných slov: „Boha, veď tu bývam! Vidíte to svetielko?“ ukazoval vztekle k rozsvícenému oknu blízkého domku, kde skutečně bydlel.

Krutí celníci sice „svetielko“ viděli, ale odmítli ho bez dokladů pustit, a tak se rozzuřený Eman se slovy „Kokoti jedni slovenský,“ otočil a klopýtal, odkud přišel.

Jakýsi pud sebezáchovy ho nakonec nasměroval na známou cestičku do blízkého lesa, kde ho pak nadobro opustil. Eman se svalil do hebkého mechu, objal nejbližší pařez a za nesrozumitelného mrmlání ihned usnul.

Probudil se za ranního kuropění a v první chvíli nevěděl, kde je. Brzy se však vzpamatoval, protože se mu tyto příhody občas stávaly. Rozhlédl se kolem sebe, spatřil svou družku motorovou pilu a rozvzpomněl se, že šel na Slovensko komusi řezat dřevo.

„Boha, to som sa zasa najebal,“ zanaďával jen tak ze zvyku. „Na nič sa nepamätám.“

Chtěl se sice zeptat pily, kam má vlastně naměřeno, ale přece jen už trochu vystřízlivěl, aby si uvědomil, že ta mu neodpoví. Posléze si vzpomněl na to, ke komu má jít, ovšem ne na to, že už tam byl. A tak hodil pilu přes rameno a brblaje, že má žízeň, hlad a ta blbá baba „zasa nič nenavarila,“ vydal se opět tam, kde už včera byl, dělat to, co už bylo hotovo.

Kamarád Ondrej, který si včera vzal volno, dneska doma nebyl a Eman s úžasem hleděl na pořezanou hromadu dřeva na dvoře.

„Chuji jedni slovenský, najali si niekoho iného, a ja tu idem, ako ten kokot,“ odplivl si zuřivě, obrátil se a šmatlal zpátky domů. Měl žízeň, točila se mu hlava, nadával, ale bylo mu to starou belu platné.

Doma se taky nepotěšil. „Blbá baba“ se naštvála a odjela neznámo kam. Zřejmě k jedné dceři, ale to by bylo nakonec jedno. Horší bylo, že lednice zela prázdnotou a pivo sem taky nezabloudilo.

A tak Eman nastartoval kolo a vydal se na „nákup“ do obchodu. Hnala ho obrovská žízeň a vidina dobrého moku. Teprve po vypití dvou lahváčů se konečně cítil jakž takž obstojně, na hlad zcela zapomněl a pookřál v kroužku podobných kamarádů, kteří posedávali na lavičce nebo se opírali o zábradlí před výkladem a soudržně si podávali láhev vodky nebo čeho. Takto tam strávili velkou část dne a pak se potácivě rozcházeli do svých domovů.

Eman si to po cestě všelijak šněroval s bicyklem a těžko říct, kdo koho vedl. Faktem ale je, že se s ním chtěl hádat. Kolo však odmítlo odpovídat. Rozdivočený opilec se zlobil, ale prď si pomohl. Kolo ani

muk. Tedy kromě toho, že příšerně vrzalo a Emanovi se zdálo, že se mu vysmívá. To ho naštválo ještě víc, navnadilo, a už se těšil „aký doma urobí poriadok. A beda, ak mu tá baba ihneď neohreje obed.“

Doma však nebyla ni noha, ni kousek jídla. Jenom na zemi se válela motorová pila.

„No, nevravel som ti to?“ promluvil na ni Eman. „Tá baba zasa nie je doma!“

Pak se však zarazil, pleskl se dlaní do hlavy a zvolal: „Som ja to ale kokot. Mal som ísť rezať drevo k Ondrejovi. A ja som na tom Slovensku ani nebol.“

Jak to Eman neodhadl

Náš soused Eman by byl šikovný člověk, nebýt toho zrádného moku. Bývaly doby, kdy byl po jeho požití divočejší, teď už je to úplná balada. Ale stejně: alkohol ve všech podobách ho připravuje nejen o rozum, sílu a elán, ale také o chuť cokoliv dělat. No, on už toho tak moc nesnese, věk také hraje svou roli a i jiní činitelé působí, co si budeme podívat. Zkrátka, s přibývajícimi léty se člověk trochu zklidní, zpohodlní a tak nějak ochabne. A to nejen co se týče výdrže, kolik toho vypije. Ale to je věc jiná a nehodlám ji zde rozvádět. Naopak hodlám popsat, jaký je Eman originál.

Zkrátka chci říct, že Eman po požití jakéhokoliv množství různého destilátu přestane mít chuť k čemukoliv. A přitom je pracovitý a hodně věcem rozumí. Sám už sestrojil několik traktorů, umí opravovat starší auta, televize, rádia, elektřinu a já nevím co všechno, taky umí vařit a šít na stroji. Co je to však platné, když mu stačí

čichnout ke špuntu a pak jen chodí, pokouřuje, pindá čím dál blběji a posléze někde za bukem nebo doma na kanapi usne.

Takže zatímco jiní normální smrtelníci jsou v práci nebo doma zvelebují zahrádky a něco si zkrátka kutí, můžeme vidět Emanu, jak buďto dřepí na lavičce u obchodu s partou jemu podobných (a tam on rád jezdí na kole často, někdy i třikrát za den), nebo ho nevidíme vůbec. A to proto, že někde spí, anebo je taky možné, že je na fušce a pak se různým způsobem potácí, či nepotácí domů. Pokud se vyspí, chytne ho zpravidla pracovní elán v době, kdy už ostatní odpočívají, a tak můžeme často slyšet například v neděli večer, jak u něj doma kvílí pila, anebo řve sekačka, či nějaký jiný podobný hučící nástroj. Někdy ho však chytne elán i v alkoholovém rauši, a to pak dopadá různě.

Musí při něm stát nějaký obzvlášť odolný anděl strážný. Protože nejednou se v tomto stavu div nepřizabil. Taky se několikrát převrhl s traktorem a nikdy si přitom nezlomil ani malíček u nohy.

Při jednom takovém obzvlášť ošklivém pádu, se traktor převrátil přímo na něj tak, že Emanu pod ním zůstal uvězněn, protože stroj ho zatlačil do mokřiny. Jiný náš soused Vilém řval jako potrhlý o pomoc, až přiletěl můj muž Petr a jali se Emanu zachraňovat.

Ten, leže na zádech, zvedl hlavu a jen tak zablábolil: „Čo tu reveš ako ten kokot, veď mi nič nie je.“

Vilém se skoro urazil, ale přece jen pomohl Petrovi postavit traktor na kola, Emanu na nohy, a nakonec procedil mezi zuby: „Ty máš život jako kočka, ty ani normálně neumřeš. Tebe budou muset nakonec zabít, abys tady nestrašil do nekonečna.“

Jednou odpoledne se Eman probudil, probral se z poopicového stavu a cítil se docela fit.

I rozhodl se, že půjde natírat plechovou střechu jejich domku, kterou už jaksí... ehm... natíral drahnou dobu, ale pořád měl hotovou jen jednu tabuli. Nachystal si žebřík, barvu, štětku a zkrátka vše, co potřeboval, vylezl nahoru a pustil se do práce.

Sluníčko přituhovalo, tak brzy dostal žízeň, slezl dolů, uhasil ji pivem a zase se vyšplhal nahoru, natíral, opět dostal žízeň... šel se dolů napít... a tak furt dokola. Za chvíli byl ve své obvyklé mluvící náladě a jal se vysvětlovat komínu, na jakém principu funguje spalovací zařízení. Komín na to nereagoval, a tak se obrátil na televizní anténu. U té se mu zdálo, že mu aspoň přikyvuje.

„No vidíš to,“ vztyčil spokojeně prst, „vieš ty vôbec, čo je to tryska? Nevieš, čo?“

Pak se zase šel dolů napít piva, zapálil si cigaretu...

Nakonec usoudil, že přece kouřit může i na střeše, tak se tam pohodlně natáhl, opřel se nohama o trám a spokojeně pokuřoval. Ani nevěděl jak, a usnul.

Probudil se po delší době až za šera, prudce se posadil a málem spadl dolů.

„Čo tu preboha robím?“ zeptal se sám sebe zmateně, ale při pohledu na plechovku s barvou se rozvzpomněl.

To bylo sice hezké, ovšem horší bylo to, že byl z jedné strany celý umatlán, jak se ve spánku přilepil k čerstvě natřené střeše. Zbývající

část obličeje mu spálilo sluníčko, a to dodalo Emanovi poněkud neobvyklý vzhled. Měl však štěstí v neštěstí.

Dodnes totiž nepochopím, jak se mohl opilý soused několik hodin ve spánku udržet na docela nebezpečně šikmé střeše, aniž by nesjel dolů a nepřizabil se.

A proto tvrdím: Musí nad ním bdít celý houf andělů strážných a není to žádná brnkačka. Třeba byl Eman v minulém životě pružná kočka a třeba vykonal tolik záslužných činů, že se mu to teď vrací.

Omylem na záchytce

Eman byl v dobách minulých na záchytce několikrát. Jeho žena sice příslušnou pomoc volala nerada, protože to stálo peníze, ale někdy zkrátka nebylo zbylí.

Postupem času se soused zklidnil a už tolik nedivočil... a taky záchytky se posléze zrušily. Jeho poslední pobyt v tomto zařízení se však stal omylem. Aspoň má na co vzpomínat.

Emanova dcera Jindra, která se jinak toulá po světě, se občas objeví doma s nějakým šamstrem, a oba tam pak několik dní pobývají. Tentokrát si přivedla zase jedno individuum domů, a to dokonale splynulo s rodinou. Tak, že si se skorotchánem tykalo a svorně spolu popíjeli. Jmenovalo se to Bořek.

Bořek vypadal podivně, ale co, no, proti gustu žádný dišputát, nebo jak se to říká. Zkrátka, když Bořek s Jindrou někde netrajdali, tak seděli s tatínkem, sdíleli jeho čím dál duchaplnější proslovy, občas něco připodotkli a on byl spokojen. Pivo a kořalka tekly proudem, on měl posluchače, tak co by chtěl víc? Jenže s jídlem roste chuť a pilo se,

dokud bylo co. Pak se muselo nějak přetrpět období, kdy nebylo nic a pak se zase něco sehnalo... a tak dokola. Zkrátka, klasika

S množstvím vypitého alkoholu docházelo k čím dál bouřlivějším debatám, až se jednou přiostrilo a došlo i k pěstnímu souboji. Tentokrát měl navrch Bořek. Dovoloval si moc, a tak na něho matka s dcerou přivolali záchytku, moudře se zamkly v pokoji, a to, co poté následovalo, překvapilo později i je samotné.

Bořek totiž pochopil situaci, a jakmile na cestě zastavilo auto, urychleně se vytratil. Ne tak Eman. Ten nějakou dobu vůbec netušil, která bije, a ještě ve vzteku kopal do dveří, za kterými jeho protivník zmizel, nadával a mlátil kolem sebe rukama.

Přicházejícím lapiduchům to bylo ihned jasné. Popadli vzpouzejícího se divouse a nedbající jeho zuření a protestů, konali svou povinnost. Odvezli ho na záchytnou stanici a tam ho zklidnili nebo co. Nevím, jak klidnili provinilce. Takže tam Eman strávil noc a ráno se nestačil divit, kde se tam vzal.

„Boha, čo je toto zasa?“ zaúpěl při pohledu na stěny místnosti důvěrně známé z minulosti. „Kde som sa tu vzal? Ale ja tým babám doma ukážem. Na mňa zavolajú záchytku! Na mňa!“

Když ho konečně propustili a on se vymotal do ulic města, poháněla ho dopředu zuřivost jako býka červený hadr. Neměl u sebe ani floka, navíc vědomí, že bude muset pobyt v zařízení zaplatit, hlad, žízeň a kocovina, to vše působilo tak, že letěl na nádraží jak namydlený.